

Sosyal Medyada Kadın Cinayetlerinin Yer Alma Biçimleri: Instagram’da Yapay Zeka ile Konuşturulan Fotoğraf Gönderilerinin İncelenmesi

Meryem Altıntaş¹

Özet

Bu çalışma sosyal medya platformlarında, uğradıkları şiddet neticesinde hayatını kaybeden kadınlara ilişkin nasıl paylaşımlar yapıldığını ve bu paylaşımlarda kadın cinayetlerinin nasıl yer aldığı belirlemeye yöneliktir. Çalışmada yapay zeka ile canlandırılan fotoğraflar gönderilerinde kadın cinayetlerinin nasıl temsil edildiği ve bu tür gönderilere yapılan yorumların içeriği, nitel içerik analizi uygulanarak incelenmiştir. Çalışma kapsamında toplamda 5 gönderi detaylı bir şekilde incelenerek analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı çerçevesinde kadın cinayetlerinin yer alma biçimleri, cinayetin detaylarına yer verilip verilmediği, paylaşımlara nasıl yorumlar yapıldığı ve bu paylaşımlarda duygusal fon müziğinin kullanıp kullanılmadığına yönelik 4 temel soru oluşturulmuş ve bu sorulara yanıt aranmıştır. Çalışmada sosyal medya platformlarında kadın cinayetlerine yönelik yapılan paylaşımlarda cinayetin tüm ayrıntılarının yer aldığı tespit edilmiştir.

GİRİŞ

Sosyal medya kullanımı, her geçen gün artış göstermektedir. Sosyal medya platformlarının sunduğu önemli özelliklerinden biri, bireylerin içerikler oluşturarak bu içerikleri kişisel hesaplarından paylaşmalarıdır. Sosyal medyada üretilen içerikler video ve fotoğraflar gibi görselleri kapsamaktadır. Hazırlanan etkili ve dikkat çeken içeriklerle kullanıcının etkileşim içinde olması sağlanmakta ve takipçi sayısı daha fazla artmaktadır. Sosyal medyada etkileşim, takipçi sayısı, yorum ve beğeni gibi etkenler kullanıcılarına maddi kazanç sağlayabilmektedir. Bu durum bireylerin sosyal medya mecralarında

1 Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, 0000-0003-1896-3393, meryem_tolan@hotmail.com.

farklı içeriklerden oluşan paylaşımlar yapmalarına neden olmaktadır. Yapılan paylaşımlar her yaş grubuna ulaşabilmektedir. Özellikle sakıncalı paylaşımların çocuklar tarafından izlenilmesi birçok olumsuzlara yol açmaktadır. Son zamanlarda kullanılan programlar aracılığıyla yapay zeka ile fotoğraflar konuşturularak canlandırılmakta ve hazırlanan bu içerikler sosyal medya platformları aracılığıyla paylaşılmaktadır. Fotoğraflarda çoğunlukla hayatını kaybeden insanlar konuşturularak hayat hikayeleri aktarılmaktadır. Özellikle hayatını kaybeden ünlü isimlerin bu programla konuşturulup paylaşılması çok dikkat çekmekte ve izlenilmektedir.

Yapay zeka ile fotoğrafların canlandırıldığı programın adı D-ID’dir. D-ID’nin yeni yapay zeka dijital insan chat robotu, kullanıcılarına doğal ve özgün sohbetler sunabilmek amacıyla derin öğrenme algoritmalarını kullanan yapay zeka sistemi olarak tanımlanmaktadır. Chat robotunun temel özelliklerinden biri kullanıcıların anlamlı konuşmalar yapmasını sağlamaktadır. Bir diğer özelliği ise farklı konuşma tarzlarına uyum sağlamış olmasıdır. Farklı dilleri ve lehçeleri anlayabilmekte ve aynı zamanda yanıt verebilmektedir (URL-6). D-ID ile fotoğraflar canlandırılmakta ve fotoğraflar videoya dönüştürülmektedir. Aynı zamanda bu uygulama ile bir avatar oluşturulabilmekte ve konuşturulabilmektedir. D-ID ile ayrıca satış pazarla reklamları oluşturularak yapay zeka ile seslendirme işlemi de yapılabilmektedir. Sosyal medya mecralarında bazı içerikleri, son dönemlerde D-ID programı aracılığıyla oluşturulan avatarların sunması dikkat çekmektedir (URL-7).

Bu çalışmada uğradığı şiddet sonucu hayatını kaybeden kadınların, yapay zeka ile canlandırılan fotoğraflarının sosyal medya platformlarında nasıl yer aldığı ele alınmıştır. Çalışmada oluşturulan 4 temel soru şunlardır:

- Sosyal medyada kadın cinayetleri nasıl sunulmaktadır?
- Sosyal medyada kadın cinayetlerine ilişkin yapılan paylaşımlarda cinayetin detaylarına yer verilmiş midir?
- Kadın cinayetlerine ilişkin yapay zeka destekli oluşturulan ‘konuşan fotoğraf’ gönderilerine nasıl yorumlar yapılmıştır?
- Yapay zeka destekli oluşturulan ‘konuşan fotoğraf’ gönderilerinde duygusal fon müziği kullanılmış mıdır?

1. KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SOSYAL MEDYADA YER ALMA BİÇİMLERİNE İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

Sosyal medya, kullanıcılarına birçok imkan sağlamaktadır. Kırık, sosyal medyanın en önemli avantajlarından birisinin de bütünleşik bir yapı özelliği taşıması olduğuna vurgu yapmıştır. Kırık, sosyal medya aracılığıyla video

ve içerik dağıtımı, veri paylaşımı, televizyon ve radyo yayıncılığı, tartışma, sohbet gibi faaliyetlerin gerçekleştirebileceğini ifade etmiştir (2014: 279). Facebook, Twitter ve Instagram gibi sosyal ağ siteleri, kullanıcılarına kişisel profil oluşturmaları, arkadaşların bu profillere erişebilmeleri ve birbirlerine mesaj göndererek iletişim kurmaları noktasında olanak sağlayan uygulamalardır (Kaplan ve Haenlein 2010: 63). Işık sosyal medyaya yönelik şu bilgilere yer vermiştir:

“1990’lı yıllardan sonra artan internet kullanımı web sitelerinin, blogların ve buna bağlı olarak sosyal medya platformlarının aktif olarak kullanılmasını sağlamıştır. Sosyal medya, kişiler arasında sanal bir bağ oluşturan yapısıyla kişileri farklı açılardan desteklemektedir. Sosyal medya platformu hızlilik, sınır tanımamazlık, kolay erişilebilirlik, anlık bilgi aktarımı gibi özellikleri sayesinde kısa sürede büyük kitlelere hitap etmeyi başarmıştır ve büyümesini devam ettirmektedir.” (2018: 138-139).

Sosyal medyada farklı içeriklerden oluşan paylaşımlar yapılmaktadır. Bu paylaşımlardan biri de kadına yönelik şiddet içerikli olaylardır. Sosyal medya kullanıcıları, kadına yönelik şiddete ilişkin gönderileri paylaşmakta ve bu gönderiler birçok kişiye ulaşmaktadır. Her yaş grubundan kişinin sosyal medyayı kullandığı göz önünde bulundurulduğunda bu tür paylaşımlarda bulunan kullanıcıların dikkat etmesi gereken bazı unsurlar bulunmaktadır. Sosyal medyada kadına yönelik şiddetin nasıl yer aldığına yönelik bazı önemli çalışmalar bulunmaktadır. Bunlardan biri Ali Karatay ve Ayşe Karatay’ın Sosyal Sorumluluk Bağlamında, Dünyada ‘Kadına Yönelik Şiddete Hayır’ Temalı Sosyal Medya Kampanyaları ve Aktivizim Örnekleri’ adlı çalışmasıdır. Çalışmada kadına yönelik şiddet, sosyal medya çalışmaları üzerinden incelenmiş ve şiddetin türleri üzerinde durularak konuyla ilgili yapılan çalışmalar irdelenmiştir (2015). Leylicem Seçgin ve Kevser Tarı Selçuk 2023 yılında yapmış oldukları çalışmalarında kadına yönelik dijital şiddet ele alınarak boyutları üzerinde durulmuş ve dijital şiddetle mücadele noktasında önerilerde bulunulmuştur. Ebru Cirban Ekrem ve Sezer Er Güneri’nin 2021 yılında yaptıkları ‘Kadına Yönelik Şiddetin Dijital Dünyaya Yansıması’ çalışmalarında, dijital dünyada kadınlara uygulanan şiddet incelenmiştir. Çalışmada dijital ortamları kullanan kadınların özellikle mahremiyet ve siber şiddet konusunda farkındalıklarının ve yeterliliklerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Fatma Kübra Astam ve Süleyman Hakan Yılmaz’ın 2023 yılında gerçekleştirdikleri çalışmada Helin Palandöken cinayeti örneği ile kadına yönelik şiddet olaylarında sosyal medyada nefret söyleminin yeniden üretimi incelenmiştir. Özel Silsüpiir ve Melek Övüç’ün ‘Kadına Yönelik Şiddete Karşı Toplumsal Farkındalık Yaratma ve Kamuoyu Oluşturma Aracı Olarak Sosyal Medya: Kadın Sivil Toplum Kuruluşları Üzerine Bir Araştırma’ adlı çalışmalarında kadın sivil toplum

kuruluşlarının kadına yönelik şiddete karşı sosyal medya platformlarından olan Instagram ve Twitter’ı nasıl kullandıkları analiz edilmiştir. Emine Özolu ise 2020 yılında hazırlamış olduğu çalışmasında kadın cinayetlerinin sosyal medyada nasıl yansıtıldığını incelemiştir.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmanın amacı, maruz kaldıkları şiddet sonucu öldürülen kadınların sosyal medyada nasıl sunulduğunu, yapay zeka ile konuşturularak canlandırılan fotoğrafların yer aldığı gönderilerin içeriğinin nasıl oluştuğunu ve bu paylaşımlara ne tür yorumlar yapıldığını belirlemektir.

İncelenen sosyal medya hesabında yer alan kadın cinayetlerine ilişkin paylaşımlar eleştirel bir bakış açısıyla incelenmiştir. Çalışmanın evreni şiddete maruz kalmaları sonucu öldürülen kadınlardır. Araştırmanın örneklemi ise Instagram’da sunulan Türkiye’de gerçekleşmiş kadın cinayetleridir. Söz konusu Instagram hesabından paylaşılan 5 gönderinin hem içeriği hem de gönderilere yapılan yorumları nitel içerik analiziyle incelenmiştir. Görsellerin analizi 2023 yılı Eylül ayında gerçekleştirilmiştir.

2.1. Bulgular

Instagram’da Kadın Cinayetlerine Yönelik Yapılan Paylaşımların Analizi



Görsel 1

Görsel 1'de Ankara'da 7 Aralık 2010 tarihinde eski eşi tarafından öldürülen Ayşe Paşalı yer almaktadır. Ayşe Paşalı'nın boşandığı eski eşi tarafından bıçaklanarak öldürülmesi, olayın gerçekleştiği dönemde medyada geniş yer almıştır (URL-1). Sosyal medyada oluşturulan içerikler diğer kullanıcılar tarafından da paylaşılabilmektedir. Dolayısıyla sosyal medya aracılığıyla yapılan paylaşımlar birçok kişiye ulaşmakta ve izlenmektedir. Özellikle kadın cinayetlerine yer verilen bu tür paylaşımlarda kullanılan ifadeler ve görseller kişileri duygusal açıdan olumsuz etkilemektedir. Araştırma kapsamında incelenen hesapta yer alan bu gönderi "*Elleriniz kırılın diyecek söz bulamıyorum*" notuyla paylaşılmıştır. Yapay zeka ile oluşturulan fotoğraf, duygusal fon müziği eşliğinde sunulmuştur. Görselde, konuşma "*Merhaba, ben Ayşe Paşalı. Size kendi hikayemi anlatmak istiyorum.*" sözleriyle başlamaktadır. Paylaşımında Ayşe Paşalı'nın yaşadığı şiddet ve kim tarafından öldürüldüğü anlatılmaktadır. Konuşma "*Kadınların haklarına saygı gösterelim. Şiddeti durduralım.*" sözleriyle sonlandırılmıştır. Gönderide hem duygusal müzik kullanılması hem de cinayetin anlatılması izleyenler üzerinde korkuya, endişeye ve üzüntüye neden olmaktadır. Bu paylaşımı toplamda 2.533 kişi beğenmiş ve paylaşıma 119 kişi yorum yapmıştır.

Paylaşımına Yapılan Yorumlar:

Paylaşımına yapılan bazı yorumlarda tanık olunan kadına şiddet olayları anlatılmıştır. Bazı yorumlarda bu tür paylaşımların yapılması eleştirilirken bazı yorumlarda desteklenmiştir. Gönderiye yapılan yorumlarda cinayet olayında yaşananlara yönelik nefret, korku, üzüntü, endişe ve şiddet içeren ifadelerle tepki gösterilmiştir. Görsel 1'de yer alan gönderiye ilişkin yapılan yorumlar şunlardır:

"Ölsün böyle kocalar."

"Allah belalarını versin. Konu ne olursa olsun boşanın gitsin. Olan çocuklara oluyor."

"Cebennem ateş olsun."

"Keşke kalbin kötü olsaydı. Bin beterini ona yaşatsaydın."

"Dediğin gibi ellerin kırılın. Yazık valla."

"Kadına uzanan eller kırılın. Allah kabretsin bu canavarları."

"Yok olsun böyle pislikler."

"Bu kadın aklımdan hiç çıkmıyor. Bizim insanımıza ne oldu böyle?"



Görsel 2

Görsel 2’de asıl adı Belgin Sarılmışer olan ve sahne adı ise Bergen olan ünlü şarkıcının görseli bulunmaktadır. Boşandığı eşi tarafından 14 Ağustos 1989 tarihinde öldürülen Bergen’in yaşadığı bu olay yıllardır konuşulmakta ve son zamanlarda sık sık gündeme gelmektedir. Bergen’in hayat hikayesinin yer aldığı ‘Bergen’ filmi 2022 yılında yayınlanmış ve birçok kişi tarafından izlenmiştir (URL-2). Bu paylaşımda duygusal fon eşliğinde Bergen, hayat hikayesini aktarmaktadır. Görsel 2, ‘Bergen’in acı hikayesi’ başlığıyla paylaşılmıştır. Konuşmada Bergen adının neden değiştirildiği, eski eşiyle ne zaman evlendiği, eski eşinin azmettirilmesiyle uğradığı kezzaplı saldırı, uğradığı bıçaklı saldırı ve eski eşi tarafından nasıl öldürüldüğü anlatılmıştır. Paylaşım toplamda 5.914 beğeni yapılırken 59 kişi ise yorumda bulunmuştur.

Paylaşım Yapılan Yorumlar:

Yorumlarda Bergen’in uğradığı kezzaplı saldırı sonrası tekrardan eski eşiyle barışmasına ilişkin eleştiriler yapılmıştır. Hatta bir yorumda Bergen’e yönelik hakaret içerikli sözler yer almıştır. Şarkıcı Bergen ile ilgili paylaşımın yer aldığı Görsel 2’ye yapılan yorumlar şöyledir:

“Neden tekrar barışmış ki?”

“Boşuna demiyorum. Yanlış yaparı asla affetmeyin.”

“Kezzap atanla mı barıştın? Süper”

“Yüzüne kezzap atanla barışmış sonra ben acuların kadınıym. Ne bekliyordum?”

“Kadın celladına aşık olmuş.”

“Keşke barışmasaydın.”

“Celladına aşık olmuş bir kadın.”



Görsel 3

Görsel 3'te 2022 yılında İstanbul'da oğlu tarafından öldürülen 58 yaşındaki Havva Sayan'ın görseli yer almaktadır. Haberlerde sunulan cinayetin detayları okuyucuları derinden etkilemektedir (URL-3). Bu paylaşımda müzik kullanılmamıştır. Gönderide seslendirmenin yanında ayrıca alt yazının da kullanıldığı görülmektedir. Paylaşımda Havva Sayan'ın oğlunun psikolojik durumundan ve yaşanan sorunlardan bahsedilmiştir. Bu gönderide dikkat çeken en önemli unsur cinayetin tüm detaylarıyla aktarılmasıdır. Bu paylaşımı 61.7 kişi beğenmiş 1.194 kişi ise paylaşıma yorum yapmıştır. Bu gönderiye, diğer gönderilere kıyasla oldukça fazla yorum yapıldığı dikkat çekmektedir.

Paylaşımın Yapılan Yorumlar:

Bu paylaşımda izleyenlerde dehşet ve yoğun korku gibi duyguların oluşmasına neden olacak ayrıntılara yer verilmiştir. Yapılan yorumlarda özellikle katil zanlısına verilen cezanın yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Yorumda bulunanlar, olaydan psikolojik olarak olumsuz etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Yorum yapanlardan bazıları, bu tür paylaşımlardan korktuklarını ve rahatsız olduklarını söylemişlerdir. Görsel 3'te yer alan gönderiye yönelik yapılan yorumlar şu şekildedir:

“O görüntüler hala aklımda. Doğrayıp tencereye katmıştı.”

“Çok üzücü. Gördüğüm en acılı ölüm. Mekanı cennet olsun.”

“Allah'ın ne kadar zor katilini doğurmak ve onu besleyip büyütmek.”

“Ne üzücü bir durum. O anneye sorsan yine ceza almasını istemezdi annelik işte. Bu canlandırma bile acı verici.”

“Çok etkiledi bu video beni. Perişan etti.”

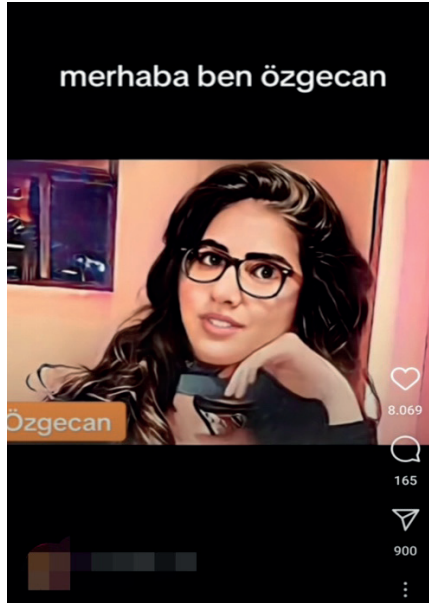
“O videolar gözümün önünden gitmiyor. Tam unuttum diyorum video önüme çıkıyor.”

“Abla valla travmam oldu.”

“Rabbim sen koru. Çok korkunç.”

“Günlerce kendime gelememiştım. İzlemek için zorluyorum şuan kendimi. Boğazım düğümlendi.”

“İnsanlar çok iğrenç.”



Görsel 4

Hem geleneksel hem de sosyal medyada yer alan ve çok konuşulan kadın cinayetlerinden biri de 11 Şubat 2015 tarihinde Mersin’de gerçekleşmiştir. Olayda üniversite öğrencisi Özgecan Aslan, bindiği serviste şoför tarafından öldürülmüştür (URL-4). Görsel 4’te bu cinayet olayında hayatını kaybeden Özgecan Aslan’ın görseli yer almaktadır. Paylaşımında seslendirme ve alt yazı ile yaşanan cinayet aktarılmıştır. Yapay zeka ile konuşturulan fotoğrafta ilk olarak şu ifadeler yer almıştır: *“Merhaba ben Özgecan. Size yaşadığım korkunç olayı anlatmak istiyorum. Bu anlatımda bir genç kızın nasıl kabusu dönüşeceğini ve kadınlara yönelik şiddetin ne acımasız bir gerçek olduğunu göreceksiniz”*. Konuşmanın devamında cinayetin nasıl gerçekleştiğiyle ilgili tüm detaylara yer verilmiştir. Paylaşımına yönelik toplamda 8.239 beğeni yapılmış ve 167 yorumda bulunulmuştur.

Paylaşımına Yapılan Yorumlar:

Paylaşımına yönelik yapılan yorumlarda yaşanan kadın cinayeti olayının çok acı olduğu ve büyük üzüntü duyulduğu bildirilmiştir. Görsel 4’e yönelik yapılan yorumlar şunlardır:

“Ah kuzum. Senin gibi ne çiçekler gömdük. Rabbim fırsat vermesin onlara.”

“Seni asla unutmayacağız Özgecan Aslan.”

“Of çok canımı yakmıştı bu olay.”

“Kadına şiddetin her türlüsüne hayır.”

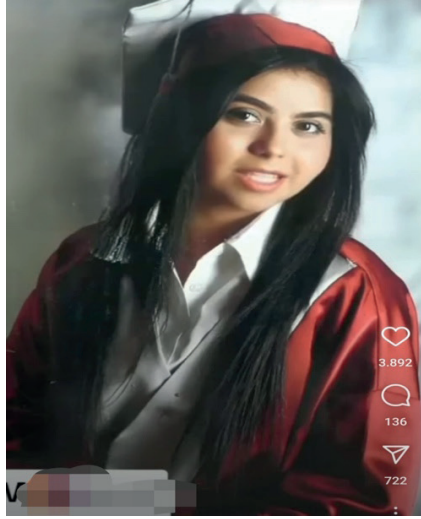
“Gebermesine çok sevindim o canavarın.”

“Çok acı hem de çok.”

“Tir tir titriyorum. Allah kimsenin başına göstermesin.”

“Kadın cinayetini yapan gebersin.”

“Sana kıyanlar cehennem ateşinde kıyamete kadar yansın.”



Görsel 5

Olayın gerçekleştiği yıllarda en çok ses getiren ve günlerce konuşulan kadın cinayetlerinden biri olan Münevver Karabulut cinayeti, üzerinden yıllar geçmesine rağmen hala tartışılmaktadır. Münevver Karabulut 3 Mart 2009 tarihinde lise öğrencisiyken erkek arkadaşı tarafından öldürülmüştür (URL-5). Bu paylaşımda olayın gerçekleştiği günde neyin yaşandığı ve cinayetin detayları aktarılmıştır. İzleyenlerde korku ve endişe oluşturacak şekilde cinayetin ayrıntılarının verildiği tespit edilmiştir. Paylaşımına yönelik toplamda 3.934 beğeni yapılırken 141 kişi ise yorumda bulunulmuştur.

Paylaşımına Yapılan Yorumlar:

Bu gönderiye yapılan yorumlarda böyle bir paylaşımın maruz kaldığı şiddet sonucu hayatını kaybeden Münevver Karabulut'un ailesini ve yakınlarını üzeceği belirtilmiş ve tepki gösterilmiştir. Yorumlardan bazılarında şu ifadeler yer almıştır:

"Ailesini, sevdiklerini nasıl düşünmezsiniz? Korkunç bir video bu. Umarım yakınlarına ulaşmadan bu paylaşımı kaldırırınız."

"Bu paylaşım acilen kalkmalı. Ne kadar düşüncesiz insanlarsınız ya"

"Bu paylaşım hiç olmamış. En kısa zamanda umarım kaldırırınız."

"Yazıklar olsun size. Hiç mi hala içi yanan ailesini düşünmediniz. Ne geçti elinize. Takipten çıktım sizi vicdansızlar."

"Ailelerine yazık bu videolar ne ya"

"Kaldırın bunu."

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, şiddete maruz kalarak hayatını kaybeden kadınların sosyal medyada yer alma biçimleri ele alınmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda sosyal medya platformlarında kadın cinayetlerine ilişkin yapay zeka destekli canlandırılan fotoğraf paylaşımlarında cinayetin nasıl gerçekleştiğine ilişkin tüm detayların verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında incelenen bazı yapay zeka destekli oluşturulan ‘konuşan fotoğraf’ gönderilerde duygusal fon müziğinin kullanıldığı dikkat çekmiştir. Kadın cinayetlerine ilişkin yapay zeka destekli oluşturulan ‘konuşan fotoğraf’ gönderilerine yapılan bazı yorumlarda bu tür paylaşımlara tepki gösterilmiştir. Bazı yorumlarda ise kullanıcılar, bu paylaşımların kendilerini derinden etkilediğini ve üzdüğünü ifade etmişlerdir. Kadın cinayetlerine ilişkin paylaşımlarda cinayetin detaylarına yer verilmesi bu paylaşımına ulaşan kişilerde korku ve endişe uyandırmaktadır. Ayrıca bu tür olaylar neticesinde hayatını kaybeden kadınların çocukları veya yakınları sosyal medya mecralarındaki bu gönderiler nedeniyle olumsuz etkilenmektedir.

Sosyal medyanın en önemli özelliği kişilere içerik oluşturma noktasında olanak sağlamasıdır. Sosyal medya kullanıcıları, içerik oluştururken ve özellikle toplumu derinden etkileyen olaylara yönelik paylaşımlar yaparken birtakım hususları göz önünde bulundurarak hareket etmelidir. Cinayet olaylarında daha fazla dikkat çekme, izlenme ve beğeni sayısını arttırma gibi amaçlar doğrultusunda yapılan paylaşımlar birçok olumsuzlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Sosyal medyada kadın cinayetlerine yönelik yapılan paylaşımlarda şunlara dikkat edilmelidir:

- Cinayetin arka planı ve detaylarıyla ilgili bilgi verilmemelidir.
- Cinayet anına ilişkin izleyenleri psikolojik açıdan rahatsız edecek ayrıntılara yer verilmemelidir.
- Yapılan paylaşımlarda duygusal fon müziği kullanılmamalıdır.
- Bu paylaşımlarda, yaşadığı şiddet sonucu hayatını kaybeden kadınların yakınlarını olumsuz şekilde etkileyecek ifadelerin ve görsellerin kullanılmamasına dikkat edilmelidir.
- Cinayet anına ilişkin görseller kullanılmamalıdır.
- Cinayetin özellikle nasıl işlendiğinin görsel veya metinsel olarak aktarılmasının bu tür olayların tekrarlanmasına neden olacağı bilinmelidir.
- Her yaş grubundan insanın bu tür paylaşımları izleyeceği bilincinde olunmalıdır.

- Sakıncalı paylaşımları izleyerek cinayete tanıklık edenlerin duygusal durumlarının olumsuz etkileneceği ve bu durumun travma yaşamalarına neden olunacağı bilinmelidir.
- İnsanlarda korku ve endişe oluşturacak görsellere ve ifadelere yer verilmemelidir.
- Hayatını kaybeden kadına yönelik damgalayıcı herhangi bir ifade kullanılmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Astam, F. K., & Yılmaz, S. H. (2023). Kadına Yönelik Şiddet Olaylarında Sosyal Medyada Nefret Söyleminin Yeniden Üretimi: Helin Palandöken Cinayeti Örneği. *Yeni Medya*, (14), 310-326.
- Ekrem, E. C., & Güneri, S. E. (2021). Kadına Yönelik Şiddetin Dijital Dünyaya Yansımaları. *Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi*, 4(8), 362-370.
- Işık, T. (2018). Dijital Bir İletişim Kanalı Olarak Sosyal Medya. Suat Gezgin (Ed.), *Dijital Çağda İletişim* içinde (s. 137-156). Eğitim Yayınevi.
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.003>
- Karatay, A., & Karatay, A. (2015). Sosyal Sorumluluk Bağlamında, Dünyada “Kadına Yönelik Şiddete Hayır” Temalı Sosyal Medya Kampanyaları ve Aktivizm Örnekleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 21-36.
- Kırık, A. M. (2014). Sosyal Medya-TV Etkileşimi Bağlamında Twitter Bazlı Reyting Ölçümlemesi. M. Demir (Ed.), *Yeni Medya Üzerine... Yeni İletişim Teknolojileri* içinde (s. 271-309). Literatürk Academia.
- Özolu, E. (2020). *Kadın Cinayetlerinin Sosyal Medyada Yer Alış Biçimleri* (Master's thesis, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Seçgin, L., & Selçuk, K. T. (2023). Sanal Ağların Distopyası: Kadına Yönelik Dijital Şiddet. *Dünya İnsan Bilimleri Dergisi*, 2023(1), 203-217.
- Silsüprü, Ö., & Melek, Ö. V. Ü. Ç. (2022). Kadına Yönelik Şiddete Karşı Toplumsal Farkındalık Yaratma Ve Kamuoyu Oluşturma Aracı Olarak Sosyal Medya: Kadın Sivil Toplum Kuruluşları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli Dergisi*, 5(1), 1-25.

İnternet Kaynakları:

- URL-1: https://www.ntv.com.tr/turkiye/ayse-pasali-cinayetinde-26-cm-soku,-2vu73_YtN0ustanZWqCmXA (E.T.: 11.09.2023).
- URL-2: <https://www.haberler.com/haberler/bergen-kimdir-hayat-hikayesi-nedir-bergen-zaman-14790266-haberi/> (E.T.: 11.09.2023).
- URL-3: <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/annesinin-kafasini-keserek-soka-ga-atan-zanli-hakim-karsisinda-2093022> (E.T.: 11.09.2023).
- URL-4: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/ozgecan-aslan-kimdir-ne-zaman-ve-nasil-oldu-ozgecan-aslan-olayi-nedir-6428326/1> (E.T.: 11.09.2023).
- URL-5: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/ozgecan-aslan-kimdir-ne-zaman-ve-nasil-oldu-ozgecan-aslan-olayi-nedir-6428326/1> (E.T.: 11.09.2023).

URL-6: <https://digitalreport.com.tr/d-idnin-yeni-yapay-zeka-dijital-insan-c-hat-robotu-nedir-119804/>(E.T.: 18.09.2023).

URL-7: <https://yapayzeka.onureroz.com/blog/d-id/> (E.T.: 18.09.2023).